Vergaderjaar 2026-2027

37 020 VI **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het jaar 2027**

Nr. 59 **AMENDEMENT VAN HET LID EL ABASSI**
Ontvangen16 november 2026

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

De departementale begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

In **artikel 31 Politie** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 2.000** (x € 1.000).

II

In **artikel 92 Nog onverdeeld** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verlaagd** met **€ 2.000** (x € 1.000).

Toelichting

Binnen onze rechtsstaat heeft de politie een belangrijke taak, namelijk de borging van onze veiligheid. Bij de uitoefening van haar taken kan de politie te maken krijgen met personen die deze willen belemmeren, al dan niet met geweld. Omgekeerd kan de politie ook geweld gebruiken tegen burgers, omdat zij beschikt over het zogenoemde geweldsmonopolie. Vanwege deze hoedanigheid heeft de politie een bijzondere verantwoordelijkheid, waardoor zij geweld enkel mag toepassen indien dit legitiem, noodzakelijk, proportioneel en subsidiair is.

Op grond van de cijfers van de politie was in 2024 sprake van 36.151 geweldsaanwendingen. Daarbij werd 41.942 keer een geweldsmiddel gebruikt. Ten opzichte van 2024 waren de cijfers in 2019 lager. Toen ging het om 23.939 geweldsaanwendingen, waarbij 27.574 keer een geweldsmiddel werd gebruikt.

Politiegeweld heeft grote impact op zowel de personen tegen wie het geweld wordt gebruikt als de samenleving in z’n geheel, vooral wanneer daarbij tevens sprake is van een dodelijke afloop. Denk bijvoorbeeld aan het overlijden van Mitch Henriquez in 2015 na een hardhandige arrestatie waarbij een nekklem werd toegepast. Zulke ernstige incidenten tonen aan hoe ingrijpend politiegeweld kan zijn en welke maatschappelijke gevolgen dit met zich meebrengt. Volgens de indiener onderstrepen deze incidenten het belang van onafhankelijke controle op politiegeweld, een zorgvuldige beoordeling daarvan en maatschappelijke verantwoording daarover.

Hoofdzakelijk wordt politiegeweld binnen de bestaande procedures van de politieorganisatie beoordeeld. Wanneer sprake is van een ernstig geweldsincident met letsel of overlijden van een persoon, dan kan de Rijksrecherche strafrechtelijk onderzoek doen, onder leiding van het Openbaar Ministerie. Ondanks het feit dat deze procedures belangrijke waarborgen kennen, vindt de indiener dat het wenselijk is om tevens

onafhankelijke controle mogelijk te maken buiten de politieorganisatie en de strafrechtketen. Volgens de indiener kan dit bijdragen aan meer onafhankelijkheid, transparantie en herstel van vertrouwen tussen de burgers en de politie.

Om die reden beoogt de indiener middels dit amendement een onafhankelijk en zelfstandig instituut op te richten dat toezicht houdt op het politieoptreden en een oordeel daarover uitbrengt. Dit instituut dient onderzoek te kunnen doen naar onder andere ernstige incidenten, en signalen van structurele misstanden.

Daarbij dient het ook te letten op de aard en omvang van het politiegeweld, de legitimiteit, de noodzakelijkheid, de proportionaliteit, subsidiariteit, het ontstane letsel, medische noodsignalen, klachten en mogelijke aanwezigheid van feiten en omstandigheden die wijzen op ongelijke behandeling of discriminatie.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden moet het instituut op onafhankelijke wijze bevindingen kunnen vaststellen, aanbevelingen kunnen doen en verbeteringen kunnen voorstellen. Met inachtneming van zwaarwegende privacybelangen of andere belangen van betrokkenen moet het instituut daarover publiekelijk kunnen rapporteren. Ook vindt de indiener het wenselijk dat betrokken overheidsinstanties de mogelijkheid hebben om gemotiveerd op de aanbevelingen te reageren.

Het instituut dient ter aanvulling op de bestaande organisaties en procedures binnen de strafrechtketen. Dat betekent dat het niet de bestaande strafrechtelijke verantwoordelijkheden van het OM, de politie of de Rijksrecherche zal overnemen.

Voor de voorbereiding en eerste inrichting van een dergelijk instituut wil de indiener middels dit amendement in 2027 een incidenteel bedrag van € 2 miljoen reserveren. De middelen dienen onder meer ter voorbereiding, juridische en organisatorische inrichting, vaststelling van onafhankelijkheidswaarborgen, personele voorbereiding en de eerste werkzaamheden, voor zover deze binnen de bestaande wettelijke kaders kunnen plaatsvinden.

Daarvoor wil de indiener een apart begrotingsonderdeel creëren. De dekking wordt gevonden in artikel 92, Onverdeelde Middelen. In 2027 staat daar € 33,64 miljoen en in 2028 € 72,534 miljoen onverdeeld beschikbaar.

El Abassi